

การออกแบบลายผ้าจากผ้าทอเมืองน่าน
DESIGNING THE WALE FROM NAN'S TRADITIONAL WOVEN

นางสาววิรินชอร พิมสาร

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานิตศศิลป์ ภาควิชานิตศศิลป์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2559

การออกแบบลายผ้าจากผ้าทอเมืองน่าน

Designing the wale from Nan's traditional woven

นางสาววิรินชอร พิมสาร

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิตศศิลป์ ภาควิชานิตศศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2559

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การออกแบบลายผ้าจากผ้าทอเมืองน่าน

Designing the wale from Nan's traditional woven

นางสาววิรินชอร พิมสาร

Miss Wirinchu-on Pimsarn

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานิตศศิลป์

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์..... วันที่.....

(อาจารย์พีรพงศ์ พงษ์ประภาพันธ์)

หัวข้อศิลปนิพนธ์	การออกแบบลายผ้าจากผ้าทอเมืองน่าน Designing the wale from Nan's traditional woven
ชื่อ	นางสาววิรินชอร พิมสาร
สาขาวิชา	นิเทศศิลป์
ภาควิชา	นิเทศศิลป์
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2559
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์พีรพงศ์ พงษ์ประภาพันธ์

บทคัดย่อ

ผ้าเมืองน่านจะเลียนแบบลวดลายมาจากธรรมชาติและลายเรขาคณิต ผ้าที่ทอจากน่านเป็นผ้าที่ทอมาจากดอกฝ้าย ในอดีตนั้นจะใช้ฝ้ายที่มีในท้องถิ่นโดยเริ่มจากการปลูกฝ้ายและเข้าสู่กระบวนการผลิตเป็นเส้นด้ายโดยภูมิปัญญาของท้องถิ่นทั้งหมดรวมทั้งกรรมวิธีย้อมสีนั้นล้วนมาจากธรรมชาติ การสืบทอดทางวัฒนธรรมพบว่าผู้ที่มีอาชีพทอผ้าส่วนใหญ่สืบเชื้อสายมาจากชาวไทยลื้อโบราณ

ทั้งนี้โครงการนี้มีความสำคัญที่จะช่วยสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาลวดลายให้มีความทันสมัยเข้าถึงกลุ่มคนวัยรุ่น วัยทำงานได้มากขึ้นและยังช่วยส่งเสริมรายได้ให้แก่ ชุมชนนั้นๆได้อีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณพ่อและแม่ผู้สนับสนุนงบประมาณในทุกๆด้าน ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่าน โดยเฉพาะ อาจารย์ที่ปรึกษา ครูหนึ่ง ที่คอยช่วยแนะนำแนวทางการออกแบบมาตลอดจนจบ เมื่อเกิดปัญหา ก็ช่วยชี้ แนวทางการแก้ไขที่ดีที่สุดและเพื่อนๆอีกหลายคนที่คอยช่วยเหลือสิ่งต่างๆและให้คำแนะนำ

ขอบคุณเพื่อนในกลุ่มที่ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนิส และ เม ที่มา ช่วยแต่ง หน้าทำผมให้กับนางแบบนายแบบ ขอขอบคุณเนิสที่เสนอมาช่วยทั้งๆที่ทำงานตัวเองก็เยอะมาก อยู่แล้ว แต่ก็ยังสละเวลามาช่วย

ขอบคุณคนที่ช่วยเหลือทุกอย่าง แบบทุกอย่างจริงๆ ตั้งแต่สละเวลาในการทำงานของตัวเอง ขึ้นไป นานเป็นเพื่อน ช่วยขับรถ ช่วยขนของทุกอย่าง เป็นทั้งผู้ช่วยและกำลังใจในทุกๆเรื่องตลอดการ ทำที่สี่สัปดาห์นี้

ขอบคุณเพื่อนอันทุกคนที่ช่วยยกของ และสุดท้าย ขอขอบคุณ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชานิเทศศิลป์

วิรินชอร พิมสาร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพประกอบ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ	1
1.2 กลุ่มเป้าหมาย	1
1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ	1
1.4 ขอบเขตของโครงการ	1
1.5 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย	2
1.6 ขั้นตอนการทำงาน	2
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 จังหวัดน่าน	3
2.1 ภูมิศาสตร์	4
2.2 ภูมิอากาศ	4
2.3 กลุ่มชาติพันธุ์	4
2.3.1 ชาวไทยวนหรือคนเมือง	4
2.3.2 ชาวไทลื้อ	4
2.4 ประวัติศาสตร์	5
บทที่ 3 ผ้าทอน่าน	
3.1 ประวัติ	9
3.2 ลวดลายและกรรมวิธีการทอ	10
3.2.1 ลายล้าง	10
3.2.2 ลายเก็บมุก	10
3.2.3 ลายคาค่า่าน	11
3.3 ซิ่นพื้นเมืองน่านที่โดดเด่น	11
3.4 ผ้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดน่าน	12
บทที่ 4 บทสรุปและวิเคราะห์	
4.1 DNA ของแบรนด์	14
4.2 วิเคราะห์ลวดลายและรูปแบบเพื่อทำการพัฒนา	14
4.3 สีที่เลือกใช้ โทนมาจากธรรมชาติทั้งหมด	15

4.4 แรงบันดาลใจในการออกแบบลวดลายและสีที่นำมาใช้	16
4.5 การนำเสนอแบบร่างความคิดเบื้องต้น	16
4.6 ชื่อและสัญลักษณ์แบรนด์	18
บทที่ 5 การออกแบบลายผ้า	
5.1 ขั้นตอนการออกแบบลาย	19
5.1.1 ชุดผู้ชาย	19
5.1.2 ชุดผู้หญิงสีน้ำตาล	21
5.1.3 ชุดผู้หญิงสีเขียว	23
5.2 แก้วลาย ครั้งที่ 1	25
5.3 แก้วลาย ครั้งที่ 2	27
5.3.1 ชุดผู้ชาย	27
5.3.2 ชุดผู้หญิงสีน้ำตาล	28
5.3.3 ชุดผู้หญิงสีเขียว	30
5.4 ผลงานศิลปินพันธ์	31
5.4.1 ชุดผู้ชาย	31
5.4.2 ชุดผู้หญิงสีน้ำตาล	33
5.4.3 ชุดผู้หญิงสีเขียว	34
5.4.4 ชุดรวม	36
5.5 จัดนิทรรศการ	37
5.5.1 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	37
5.5.2 หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	38
5.6 การจัดหน้าหนังสือเพื่อเตรียมทำรูปเล่ม	40
5.7 เบื้องหลังการถ่ายภาพงาน	49
บรรณานุกรม	51
ประวัติผู้วิจัย	52

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 ภาพทิวทัศน์ของจังหวัดน่าน	3
2 ภาพเจ้าหลวงภูคา ปฐมเจ้าผู้ครองนครน่าน แห่งราชวงศ์ภูคา	6
3 ภาพองค์พระบรมธาตุแช่แห้ง	7
4 ภาพพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน	8
5 ภาพคุณยายทอผ้า	9
6 ภาพฝ้าย	10
7 ภาพลายทอลายน้ำไหล	12
8 ภาพผ้าทอลายลือ	12
9 ภาพผ้ามัดก่าน	13
10 ภาพผ้าปักชาวเขา	13
11 ภาพชุดผ้าทอน่าน	14
12 ภาพแม่น้ำจังหวัดน่าน	15
13 ภาพเสนาดินนาถน้อยจังหวัดน่าน.....	15
14 ภาพป่าบนภูเขาจังหวัดน่าน	15
15 ภาพรวมวัดและบรรยากาศที่น่าน	16
16 ภาพแบบร่างความคิดชุดผู้ชาย	16
17 ภาพแบบร่างความคิดชุดผู้หญิงสีน้ำตาล	17
18 ภาพแบบร่างความคิดชุดผู้หญิงสีเขียว	17
19 ภาพโลโก้แบรนด์	18
20 ภาพดอกไม้	19
21 ภาพลายชุดกิโมโน	19
22 ภาพลายหมวก	20
23 ภาพลายรองเท้า	20
24 ภาพดอกไม้	21
25 ภาพลายชุดผู้หญิงสีน้ำตาล	21
26 ภาพลายกระเป๋า	22
27 ภาพลายรองเท้า	22
28 ภาพดอกไม้	23
29 ภาพลายชุดผู้หญิงสีเขียว	23
30 ภาพลายกระเป๋า	24
31 ภาพลายรองเท้า	24
21 ภาพแก้ลายชุดกิโมโนครั้งที่ 1	25
22 ภาพแก้ลายชุดเดรสสีน้ำตาลครั้งที่ 1	25
23 ภาพแก้ลายชุดเดรสสีเขียวครั้งที่ 1	26
24 ภาพแก้ลายชุดกิโมโนครั้งที่ 2	27
25 ภาพแก้ลายหมวกครั้งที่ 2	27

ภาพที่	หน้า
26 ภาพแก้ลายรองเท้าผู้ชายครั้งที่ 2.....	28
27 ภาพแก้ลายชุดเดรสสีน้ำตาลครั้งที่ 2	28
28 ภาพแก้ลายกระเป๋าคครั้งที่ 2	29
29 ภาพแก้ลายรองเท้าครั้งที่ 2	29
30 ภาพแก้ลายชุดเดรสสีเขียวครั้งที่ 2	30
31 ภาพแก้ลายกระเป๋าคครั้งที่ 2	30
32 ภาพแก้ลายรองเท้าครั้งที่ 2	31
33 ภาพชุดผู้ชายแบบสมบุรณ์	31
34 ภาพชุดผู้ชายแบบสมบุรณ์	32
35 ภาพชุดผู้หญิงชุดเดรสสีน้ำตาลแบบสมบุรณ์	33
36 ภาพชุดผู้หญิงชุดเดรสสีน้ำตาลแบบสมบุรณ์	34
37 ภาพชุดผู้หญิงชุดเดรสสีเขียวแบบสมบุรณ์	34
38 ภาพชุดผู้หญิงชุดเดรสสีเขียวแบบสมบุรณ์	35
39 ภาพรวมทุกชุด	36
40 ภาพการจัดนิทรรศการ	37
41 ภาพการจัดนิทรรศการ	38
42 ภาพการจัดนิทรรศการ	39
43 ภาพภายในหนังสือ	40
44 ภาพภายในหนังสือ	41
45 ภาพภายในหนังสือ	42
46 ภาพภายในหนังสือ	43
47 ภาพภายในหนังสือ	44
48 ภาพภายในหนังสือ	45
49 ภาพภายในหนังสือ	46
50 ภาพภายในหนังสือ	47
51 ภาพภายในหนังสือ	48
52 ภาพเบื้องหลังการถ่ายภาพงาน	49
53 ภาพเบื้องหลังการถ่ายภาพงาน	50

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของโครงการ

ผ้าเมื่อนานจะเลียนแบบลวดลายมาจากธรรมชาติและลายเรขาคณิต ผ้าที่ทอจากน่าน เป็นผ้าที่ทอมาจากดอกฝ้าย ในอดีตนั้นจะใช้ฝ้ายที่มีในท้องถิ่น โดยเริ่มจากการปลูกฝ้ายและเข้าสู่ขบวนการผลิตเป็นเส้นด้าย โดยภูมิปัญญาของท้องถิ่นทั้งหมดรวมทั้งกรรมวิธีย้อมสีนั้นล้วนมาจากธรรมชาติ การสืบทอดทางวัฒนธรรมพบว่าผู้ที่มีอาชีพทอผ้า ส่วนใหญ่สืบเชื้อสายมาจากชาวไทยลื้อโบราณ ทั้งนี้โครงการนี้มีความสำคัญที่จะช่วยสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาลวดลายให้มีความทันสมัยเข้าถึงกลุ่มคนวัยรุ่น วัยทำงานได้มากขึ้น และยังช่วยส่งเสริมรายได้ให้แก่ชุมชนนั้นๆได้อีกด้วย

1.2 กลุ่มเป้าหมาย

อายุ 20-30 ปี และผู้ที่ชื่นชอบผ้าทอมือ อยู่ในเมือง รายได้ปานกลาง

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 1.2.2 ส่งเสริมอาชีพทอผ้า และเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน
- 1.2.3 ส่งเสริมการใช้สินค้าของไทย
- 1.2.4 พัฒนาสินค้าให้เป็นที่นิยม และเข้าถึงกลุ่มคนวัยรุ่น วัยทำงานมากขึ้น

1.4 ขอบเขตโครงการ

ออกแบบลายผ้าและเครื่องแต่งกาย โดยมีดังนี้ ผู้ชาย 1 ชุด และ ผู้หญิง 2 ชุด

1.4.1 ชุดผู้ชาย

- เสื้อคลุมทรงกิโมโน
- หมวก
- รองเท้า

1.4.2 ชุดผู้หญิง

- ชุดเดรส 2 ชุด
- รองเท้า 2 คู่
- กระเป๋า 2 ใบ

1.5 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย

- 1.5.1 ค้นคว้าและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 - 1.5.1.1 ศึกษาวิธีและขั้นตอนการทอผ้า
 - 1.5.1.2 ศึกษาลวดลายของผ้า
 - 1.5.1.3 ลงพื้นที่พูดคุยกับคนในท้องถิ่น ประสานงานกับคนทอผ้า
- 1.5.2 วิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบ
- 1.5.3 ออกแบบและพัฒนาลายผ้า
- 1.5.4 นำลายผ้าที่ได้มาตัดเย็บเป็นเสื้อผ้า หมวก กระเป๋า รองเท้า
- 1.5.5 นำผลจากข้อ 4 มาปรับปรุงและพัฒนาวางแผนงานออกแบบให้สมบูรณ์

1.6 ขั้นตอนการทำงาน

- 1.6.1 ค้นคว้าเกี่ยวกับลายผ้าของน่าน ว่ามีลายอะไรบ้างที่จะสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดได้
- 1.6.2 ดำเนินการออกแบบด้วยการนำลายที่ต้องการพัฒนาต่อมาพัฒนาให้ทันสมัยมากขึ้นด้วยการใช้สีและรูปแบบของการตัดทอนเข้ามาช่วย
- 1.6.3 นำลายที่ได้มาไปตัดเย็บเป็นเสื้อผ้า หมวก รองเท้า เป็นต้น
- 1.6.4 ปรับลายหรือสีตามความเหมาะสม แก๊ไขลายละเอียดหรือจุดบกพร่อง
- 1.6.5 ถ่ายรูป เพื่อนำไปทำโปสเตอร์และหนังสือ
- 1.6.6 จัดสถานที่เพื่อเตรียมแสดงงาน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1 ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สืบทอดไป
- 1.7.2 ทำให้ผ้าทอเป็นที่รู้จักมากขึ้น ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น
- 1.7.3 ได้เรียนรู้วิธีการทอผ้าและลายผ้าต่างๆ รู้จักการนำสิ่งที่มีอยู่มาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ ต่อยอดเป็นรายได้ที่มากขึ้น

บทที่ 2

จังหวัดน่าน

น่าน เป็นจังหวัดหนึ่งในประเทศไทย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นที่ตั้งของเมืองที่สำคัญในอดีต อาทิ เมืองวรนคร เวียงศรีชะเกษ อีกทั้งยังเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำ ที่สำคัญนั่นคือ แม่น่าน่าน ที่หล่อหลอมวิถีชีวิตผู้คนมาแต่ช้านาน

2.1 ภูมิศาสตร์

จังหวัดน่านมีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาซึ่งวางตัวในแนวเหนือ-ใต้ โดยเฉพาะบริเวณชายแดนด้านเหนือและตะวันออกซึ่งเป็นรอยต่อกับประเทศลาว มีภูเขาในเขต อำเภอบ่อเกลือเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในจังหวัด คือมีความสูงถึง 2,079 เมตร และมีดอยภูคาในเขตอำเภอปัวเป็นยอดเขาที่สำคัญ ของจังหวัด มีความสูง 1,980 เมตร

ส่วนพื้นที่ราบจะอยู่บริเวณตอนกลางของจังหวัด และตามลุ่มน้ำต่างๆ แหล่งน้ำที่สำคัญของจังหวัดคือแม่น้ำน่านซึ่งมีต้นกำเนิดทางตอนเหนือของจังหวัดแล้วไหลลงไปยังเขื่อนสิริกิติ์ ในจังหวัด อุตรดิตถ์ และบรรจบกับ แม่น้ำปิงที่จังหวัดนครสวรรค์เป็นแม่น้ำเจ้าพระยา นอกจากนี้ยังมีลำน้ำสาขาต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ลำน้ำสา ลำน้ำว้า ลำน้ำสมุน ลำน้ำปัว ลำน้ำย่าง ลำน้ำแหง เป็นต้น มีพื้นที่กว้างใหญ่ พื้นที่เต็มไปด้วยภูเขาสูงสลับซับซ้อน ทั้งยังมีประชากรหลายชาติพันธุ์นับว่าเป็นดินแดนของความหลากหลาย อีกแห่งหนึ่งของประเทศ

2.2 ภูมิอากาศ

มีลักษณะอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อนแบบ 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว โดยมีความแตกต่างของฤดูอย่างชัดเจน

ฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน อากาศร้อนถึงร้อนจัด (สถิติอุณหภูมิสูงสุด 44.1 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2502)

ฤดูฝน ระหว่างเดือนพฤษภาคม - กันยายน มีฝนตกชุก จากอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

ฤดูหนาว ระหว่างเดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์ อากาศหนาวถึงหนาวจัด จากอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (สถิติอุณหภูมิต่ำสุด 2.7 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2542)

2.3 กลุ่มชาติพันธุ์

ประชากรในจังหวัดน่านมีอยู่อย่างเบาบางเป็นอันดับ 3 ของประเทศ (ประมาณ 41 คนต่อตารางกิโลเมตร) กระจุกกระจายไปตามสภาพทางภูมิศาสตร์ แบ่งได้เป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่

2.3.1 ชาวไทยวน หรือ คนเมือง ส่วนใหญ่อพยพมาจากเชียงแสน และบริเวณต่างๆ ของล้านนา ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัด

2.3.2 ชาวไทลื้อ (ไทลื้อ, ไทยอง) ส่วนใหญ่อพยพมาจากสิบสองปันนาและหัวเมืองต่างๆ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งมีทั้งอพยพมาด้วยความสมัครใจและอพยพมาเนื่องจากเกิดศึกสงครามทั้งภายในหัวเมืองลื้อเอง และอพยพมากที่สุดในยุคเก็บผักใส่ซ้าเก็บข้าใส่เมืองของเจ้ากาวิละแห่งเชียงใหม่ และเจ้าอัตถวรปัญญา แห่งนครน่าน และยุคของเจ้าสุมนเทวราช อีกทั้งมีการอพยพเข้ามาเรื่อยๆ ครั้งเกิดการปฏิวัติการปกครองประเทศของจีน ชาวไทลื้ออาศัยตั้งบ้านเรือน อยู่กระจัดกระจายตามลุ่มน้ำต่างๆ ในจังหวัดน่านมีมากที่สุด คือ อำเภอปัวแทบทุกตำบล อำเภอท่าวังผา อำเภอสองแคว อำเภอเชียงกลางและอำเภอทุ่งช้าง เลยไปถึง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ภาษาไทลื้อในจังหวัดน่าน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) ไทลื้อฝั่งสิบสองปันนาตะวันออก ได้แก่ เมืองลำ เมืองมาง (อาศัยอยู่แถบลุ่มแม่น้ำน่าน บริเวณชุมชนบ้านหนองบัว ตำบลป่าคา อำเภอท่าวังผา และแก่งตำบลยอด อำเภอสองแคว) สำเนียงพูดใกล้เคียงกับภาษาไทยอีสานปนลาวพวน

2) ไทลื้อฝ่งสิบสองปันนาตะวันตก ได้แก่ เมืองยู่ เมืองยอง เมืองเชียงลาบ เมืองเสี้ยว (อาศัยอยู่แถบ ลุ่มแม่น้ำย่าง บริเวณชุมชนตำบลยม ตำบลจอมพระ(บ้านถ่อน) อำเภอท่าวังผา แถบลุ่มแม่น้ำปัว ตำบลศิลาเพชร ตำบลศิลาแลง อำเภอปัว ถึงตำบลห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ) สำเนียงพูด เหมือนสำเนียงคนยองในจังหวัดลำพูน-เชียงใหม่

2.1 ชาวไทพวน หรือ ลาวพวน อยู่ที่บ้านฝายมูล อำเภอท่าวังผา และบ้านหลัก มีนพวน อำเภอเวียงสา

2.2 ชาวไทเขิน หรือ ชาวขิ่น อพยพมาจากเชียงตุง ปัจจุบันส่วนใหญ่จะถูกกลืนทาง วัฒนธรรมจากคนเมือง ทั้งภาษาพูดและเครื่องแต่งกาย แต่บางหมู่บ้านยังมีการ นับถือผีเจ้าเมืองของไทเขินอยู่ จึงรู้ว่าเป็นไทเขิน เช่นบ้านหนองม่วง อำเภอท่าวังผา ส่วนบ้านเชียงยี่น ตำบลยม อำเภอท่าวังผา ถูกชาวไทลื้อกลืนวัฒนธรรมจนไม่เหลือ คำของชาวไทเขิน

2.3 ชาวไทใหญ่ หรือ เจี้ยว หรือ ไตโหลง มีถิ่นฐานในรัฐฉาน และเชียงตุง อาศัยอยู่ บริเวณแนวอำเภอทุ่งช้าง ในปัจจุบันถูกกลืนวัฒนธรรมจนแทบแยกไม่ออกกว่าเป็น ชาวไทใหญ่

นอกจากนี้ในบริเวณที่สูงตามไหล่เขายังเป็นชุมชนของชนกลุ่มน้อยที่เรียกกันว่า "ชาวเขา" ได้แก่ ชาวม้ง, เมี่ยน, ลัวะหรือถิ่น, ขมุ รวมถึงชาวตองเหลืองหรือมาบลี ที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ตำบล แม่ชะนิง อำเภอเวียงสาผู้คนในจังหวัดน่านจึงมีภาษาพูดที่หลากหลายด้วยเช่นกัน แต่ส่วนใหญ่จะพูดภาษาไทยถิ่นเหนือหรือคำเมืองสำเนียงน่าน

2.4 ประวัติศาสตร์

มีประวัติความเป็นมาที่เก่าแก่ยาวนาน มีชื่อเรียกในพงศาวดารว่า นันทบุรี เมืองน่านในอดีตเป็นนครรัฐเล็กๆ ก่อตัวขึ้นราวกลางพุทธศตวรรษที่ 18 บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำน่านและแม่น้ำสาขาใน หุบเขาทางตะวันออกของภาคเหนือ

สมัยเมืองล่าง-วรรณคร

ประวัติศาสตร์เมืองน่านเริ่มปรากฏขึ้นราว พ.ศ. 1825 ภายใต้การนำของพญาภูคาและนางพญาจำปาผู้เป็นชายา ซึ่งทั้งสองเป็นชาวเมืองเงินยางได้เป็นแกนนำพาผู้คนอพยพมาตั้งศูนย์การปกครองอยู่ที่เมืองล่าง ต่อมาเพี้ยนเป็นเมืองย่าง เพราะปรากฏร่องรอยชุมชนในสภาพที่เป็นคูน้ำ คันดินและกำแพงเมืองซ้อนกันอยู่ เห็นชัดเจนที่สุดคือบริเวณข้างพระธาตุจอมพริกบ้านเสี้ยวมีกำแพงเมืองปรากฏอยู่ซึ่งเป็นปราการทิศใต้ และป้อมปราการทิศเหนือลักษณะที่ปรากฏเป็นสันกำแพงดินบนยอดดอยม่อนหลวง บ้าน ลอมกลาง เป็นกำแพงเมืองสูงถึง 3 ขนานไปกับยอดดอยม่อนหลวง ต่อมาพระยาภูคา ได้ขยายอาณาเขต ปกครองของตนออกไปให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยส่งราชบุตรบุญธรรม 2 คนไปสร้างเมืองใหม่ โดยขุนนุ่นผู้ไปสร้างเมืองจันทบุรี (เมืองพระบาง) และขุนฟองผู้สร้างเมือง วรรณครหรือเมืองปัว ภายหลังขุนฟองถึง แก่พิราลัย เจ้าแก้วเถื่อนราชบุตรจึงได้ขึ้นครองเมืองปัวแทน ด้านพญาภูคาครองเมืองอย่างยาวนานและมีอายุ

มากขึ้นมีความประสงค์จะให้เจ้าแก้วเถื่อนผู้หลานมาครองเมืองอย่างแทน จึงให้เสนาอำมาตย์ไปเชิญ เจ้าแก้วเถื่อนเกรงใจปู่จึงยอมไปอยู่เมืองอย่างและมอบให้ชายาคือนางพญาแม่ท้าวคำปิ่นดูแลรักษาเมืองปัวแทน เมื่อพญาภูคาถึงแก่พิราลัย เจ้าแก้วเถื่อนจึงครองเมืองอย่างแทน ในช่วงที่เมืองปัวว่างจากผู้มา เนื่องจากเจ้าแก้วเถื่อนไปครองเมืองอย่างแทนปู้นั้น พญาจ่าเมืองเจ้าผู้ครองเมืองพะเยา จึงได้ขยายอิทธิพลเข้าครอบครองบ้านเมืองในเขตเมืองน่านทั้งหมด นางพญาแม่ท้าวคำปิ่นพร้อมด้วยบุตรในครรภ์ได้หลบหนีไปอยู่บ้านห้วยแร่ จนคลอดได้บุตรชายชื่อว่าเจ้าขุนใส เต็บใหญ่ได้เป็นขุนนางรับใช้พญาจ่าเมืองจนเป็นที่โปรดปราน พญาจ่าเมืองจึงสถาปนาให้เป็นเจ้าขุนใสยศ ครองเมืองปราด ภายหลังมีกำลังพลมากขึ้นจึงยกทัพมาต่อสู้อันหลุดพ้นจากอำนาจเมืองพะเยา และได้รับการสถาปนาเป็นพญาผานอง ขึ้นครองเมืองปัวอย่างอิสระระหว่างปี 1865-1894 รวม 30 ปีจึงพิราลัย

เจ้าหลวงภูคา ปฐมเจ้าผู้ครองนครน่าน แห่งราชวงศ์ภูคา

สมัยล้านนา

ในปี พ.ศ. 1993 พระเจ้าติโลกราชกษัตริย์นครเชียงใหม่ มีความประสงค์จะครอบครองเมืองน่านและแหล่งเกลือบ่อมาง (เขตตำบลบ่อเกลือใต้ อำเภอบ่อเกลือปัจจุบัน) ที่มีอย่างอุดมสมบูรณ์และหาได้ยากทางภาคเหนือ จึงได้จัดกองทัพเข้ายึดเมืองน่าน พญาอินตะแก่นท้าวไม่อาจต้านทานได้จึงอพยพหนีไปอาศัยอยู่ที่เมืองเซียง (ศรีสัชชนาลัย) เมืองน่านจึงถูกผนวกเข้าไว้ในอาณาจักรล้านนาตั้งแต่นั้นมา

ตลอดระยะเวลาเกือบ 100 ปีที่เมืองน่านอยู่ในครอบครองของอาณาจักรล้านนา ได้ค่อยๆ ซึมซับเอาศิลปวัฒนธรรมของล้านนามาไว้ในวิถีชีวิต โดยเฉพาะการรับเอาศิลปกรรมทางด้านศาสนา ปรากฏศิลปกรรมแบบล้านนาเข้ามาแทนที่ศิลปกรรมแบบสุโขทัยอย่างชัดเจน เช่น เจดีย์วัดพระธาตุแช่แห้ง เจดีย์วัดสวนตาล (มวลสารจากวัดสวนตาลใช้ทำพระสมเด็จจิตรลดา) เจดีย์วัดพระธาตุช้างค้ำ แม้จะเหลือส่วนฐานที่มีช้างล้อมรอบซึ่งเป็นลักษณะศิลปะแบบสุโขทัยอยู่ แต่ส่วนองค์เจดีย์ขึ้นไปถึงส่วนยอดเปลี่ยนเป็นศิลปกรรมแบบล้านนาไปจนหมดสิ้น ในระหว่างปี พ.ศ. 2103-2328 เมืองน่านได้ตกเป็นเมืองขึ้นของพม่าอยู่หลายครั้งและต้องเป็นเมืองร้างไร้ผู้คนถึง 2 ครา

องค์พระบรมธาตุแช่แห้ง อนุสรณ์ความรักและความสัมพันธ์ ระหว่างเมืองน่านกับเมืองสุโขทัยในอดีต

สมัยรัตนโกสินทร์

ปี พ.ศ. 2331 เจ้าอัตถวรปัญโญได้ลงมาเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชเพื่อขอเป็นข้าขอบขัณฑสีมา หลังจากขึ้นเจ้าอัตถวรปัญโญก็ยังมีได้เข้าไปอยู่เมืองน่านเสียทีเดียว เนื่องจากเมืองน่านยังรกร้างอยู่ จึงได้ย้ายไปอาศัยอยู่ตามที่ต่าง ๆ คือ บ้านตีตบุญเรือง เมืองจั่ว (บริเวณอำเภอนาน้อย) เมืองพ้อ (บริเวณอำเภอเวียงสา) จนกระทั่งหลังจากได้บูรณะซ่อมแซมเมืองน่านพร้อมทั้งได้ขอพระบรมราชานุญาตแล้ว จึงกลับเข้ามาอยู่ในเมืองน่านในปี พ.ศ. 2344 ในยุคสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เมืองน่านมีฐานะเป็นหัวเมืองประเทศราช เจ้าผู้ครองนครน่านในชั้นหลังทุกองค์ต่างปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเที่ยงธรรม มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรี ได้ช่วยราชการบ้านเมืองสำคัญหลายครั้งหลายคราด้วยกัน นอกจากนี้เจ้าผู้ครองนครน่านต่างได้อุปถัมภ์ค้ำจุนและทำนุบำรุงกิจการพุทธศาสนาในเมืองน่านเป็นสำคัญ ได้สร้างธรรมนิทานชาดก การจารพระไตรปิฎกลงในคัมภีร์ใบลาน นับเป็นคัมภีร์ได้ 335 คัมภีร์นับเป็นผูกได้ 2,606 ผูก ได้นำไปมอบให้เมืองต่าง ๆ มีเมืองลำปาง เมืองลำพูน เมืองเชียงใหม่ เมืองเชียงราย และเมืองหลวงพระบาง

ในปี พ.ศ. 2446 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาให้เจ้าสุริยพงษ์ผริตเดชฯ เลื่อนยศฐานันดรศักดิ์ขึ้นเป็น พระเจ้านครน่าน มีพระนามปรากฏตามสุพรรณบัฏว่า พระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดช กุลเชษฐมหันต์ ไชยนันทบุรมหาราชวงศาธิบดี สุริตจารีราชนุภาวรักษ์ วิบูลยศักดิ์กิติไพศาล ภูบาลพิตรสถิตย์ ณ นันทราชวงษ์ เป็นพระเจ้านครน่านองค์แรกและองค์เดียวในประวัติศาสตร์น่าน ภายหลังได้รับการสถาปนาเป็นพระเจ้าน่าน พระเจ้าสุริยพงษ์ผริตเดชฯ ได้สร้างหอคำ (คุ้มหลวง) ขึ้นแทนหลังเดิมซึ่งสร้างในสมัยของเจ้านันทวรฤทธิเดชฯ และด้านหน้าหอคำมีข่วงไว้ทำหน้าที่คล้ายสนามหลวง สำหรับจัดงานพิธีต่าง ๆ ตลอดจนเป็นที่จัดขบวนทัพออกสู้ศึก จัดขบวนนำเสด็จหรือขบวนรับแขกเมืองสำคัญ และในปี พ.ศ. 2474 เมื่อเจ้ามหาพรหมสุรธาตาเจ้าผู้ครองนครน่านถึงแก่

พิราลัย ตำแหน่งเจ้าผู้ครองนครก็ถูกยุบเลิกตั้งแต่นั้นมา ส่วนหอคำได้ใช้เป็นศาลากลางจังหวัดน่าน จนปี พ.ศ. 2511 จังหวัดน่านได้มอบหอคำให้กรมศิลปากร ใช้เป็นสถานที่จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน จนกระทั่งปัจจุบัน

ในยุคประชาธิปไตย จังหวัดน่านยังมีตำนานการเป็นแหล่งกบดานของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย โดยเฉพาะที่อำเภอทุ่งช้าง ซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญอีกแห่งหนึ่ง โดยมีอนุสรณ์สถานวีรกรรม ทุ่งช้างเป็นพยานช่วยเตือนความจำให้แก่ชนรุ่นหลัง

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ น่าน อดีตเคยเป็นหอคำของเจ้าผู้ครองนครน่านในอดีต

บทที่ 3

ผ้าทอน่าน

3.1 ประวัติ

ผ้าทอพื้นเมืองน่านนั้น มีทั้งผ้าที่ทอขึ้นโดยชาวพื้นเมืองเมืองน่านดั้งเดิม และ ผ้าทอพื้นเมืองที่มาจากแหล่งอื่น สืบเนื่องมาจากความสัมพันธ์ทางการเมือง และการอพยพโยกย้ายถิ่น ของผู้คน ภายหลังจากการสงครามจากหัวเมืองชายพระราชอาณาเขต เข้ามาเป็นไพร่พลเมืองของเมืองน่าน ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 10-25 กลุ่มชนเผ่าที่สำคัญได้แก่ ไทลื้อ และชาวไทยภูเขาเผ่าต่างๆ

ผ้าพื้นเมืองน่านดั้งเดิม ได้แก่ ผ้าพื้น ผ้าขาวม้า ถูย้อม (ลายขาวดำ) ผ้าห่ม (ผ้าตาแสงหรือ ผ้าตาโค้ง) ผ้าลายคาดก่านแบบน่าน ผ้าพื้นเมือง จากแหล่งอื่น เช่น ผ้าตีนจกจากเมืองพิชัย ชิ่นม่าน ชิ่นเชียงแสนจากเชียงตุง ผ้าลายลื้อจากเมืองเงิน เมืองคง เมืองฮุน เมืองลำ และลือสองปันนา ผ้าไหมชิ้นลาวจากเมืองหลวงพระบางและเวียงจันทร์ ชิ้นก่านคอกควาย และชิ้นตามะนาวจากแพร่ ชิ้นลายขวางจากเมืองเชียงใหม่ เป็นต้น

ผ้าทอเมืองน่านเป็นผ้าที่ทอจากฝ้าย ในอดีตนั้นจะใช้ฝ้ายที่มีในท้องถิ่น โดยเริ่มจากการปลูกฝ้าย และเข้าสู่ขบวนการผลิตเป็นเส้นด้าย โดยภูมิปัญญาของท้องถิ่นทั้งหมด รวมทั้งกรรมวิธีย้อมสีธรรมชาติ เช่น สีดำจากผลมะเกลือ สีแดงจากครั่ง สีเหลืองจากขมิ้น แก่นขนุนและสีน้ำตาลได้จากเปลือกต้นสุ่น เป็นต้น การสืบทอดทางวัฒนธรรม พบว่า ผู้ที่มีอาชีพทอผ้าส่วนใหญ่สืบเชื้อสายมาจากชาวไทยลื้อโบราณ

3.2 ลวดลายและกรรมวิธีการทอ

ลวดลายผ้าเมืองน่านจะเลียนแบบจากธรรมชาติ และลายเรขาคณิต ซึ่งลักษณะการทอจะมี 3 ประเภท

3.2.1 ลายล้วง หมายถึง ผ้าลายในเนื้อเกิดจากการใช้มือจับเส้นด้าย หรือไหมต่างสีสอด (ล้วง) ให้เกิดลาย ที่ต้องการขณะที่ทอ มีชื่อลายเรียกต่างกันไป เช่น ลายใบมีด ลายน้ำไหล ลายดอกไม้ ลายธาตุ ลายปู และลายจรวดที่พัฒนาขึ้นในระยะหลัง เป็นต้น

3.2.2 ลายเก็บมุก มีวิธีทอที่สลับซับซ้อนกว่าลายธรรมดา คล้ายวิธีที่ทำลายขีดภาคอีสาน ช่างทอจะเก็บ ลายที่ต้องการไว้ก่อนด้วยไม้ต่างขนาด คล้ายกับการสานเสื่อ เมื่อถึงเวลาทอจึงใช้เส้นด้ายพุ่งไปแทนที่ไม้เก็บ มุกที่เก็บลายไว้ ลวดลายมีหลายชนิดด้วยกัน คือ

- 1) ลายดอกไม้ เช่น ลายดอกจันทร์แปดกลีบ ดอกแก้ว ดอกมะเฟือง ดอกกุหลาบ ดอกหมาก ดอกเปา (เต็งรัง) ผักกูด และข้าวสับ ฯลฯ
- 2) ลายของใช้ เช่น ลายโดม ผาสาท (ปราสาท)

- 3) ลายสัตว์ เช่น ลายนก นกกินน้ำตัน (คณโฑ) พญานาค นาคชน นาคหวน (กระหวัด) ช้าง ช้างต่างม้า ม้าต่างหงส์ กระต่าย ฯลฯ
- 4) ลายเรขาคณิต เช่น ลายเส้นตรง ลายเหลี่ยม สีเหลี่ยมผืนผ้า สีเหลี่ยมขนมเปียกปูน ขอน้อย ขอลวง ขอเหลี่ยม ฯลฯ
- 5) ลายอื่นๆ เช่น ลายกาบ กาบหลวง กาบซ้อน เขี้ยวหมา (ลายยอด) รวมทั้งลายลือชนิดต่างๆ

3.2.3 ลายคาค่ากัน วิธีทำคล้ายกับ "มัดหมี่อีสาน" คือ มัดย้อมลายที่ต้องการอย่างง่ายๆ ด้วยเชือกกล้วยลวดลายที่สำคัญได้แก่ ลายก่านแบบดั้งเดิม คาค่ากันน้ำไหล และคาค่ากันชนิดลายประดิษฐ์ ฯลฯ

การทอผ้า อุปกรณ์ที่ใช้เป็นก็ไม้แบบดั้งเดิม กระสวยไม้ ฟืมไม้ เก็บตะกอบแบบแนวตั้ง การทอผ้ามัดก่าน นิยมเก็บมุกคั้น เพิ่มความสวยงามบนผืนผ้า บางครั้งอาจทอลายมัดก่านทั้งผืน

3.3 ชิ้นพื้นเมืองน่านที่โดดเด่นมีอยู่ 5 ชนิด ได้แก่

1) ชิ้นม่าน เป็นชี้นที่มีลายขวางสลักริ้วสีพื้นไม่เกิน ๓ สี สีที่ใช้ เช่น สีดำ สีแดง ชมพู ม่วง มีลักษณะที่เด่นคือ มีบ้าน การจัดช่องขนาดของลายไม่เท่ากัน ดิ้นชี้นจะต้องมีสีแดงและบ้านใหญ่ที่ต่อจากดิ้นชี้นขึ้นไป จะใช้สีน้ำเงินเข้มหรือสีม่วง เพียงสีแดงและคั้นด้วยริ้วไหมเงินไหมทองทอสลักริ้วทั้งผืน

2) ชิ้นป้อง เป็นชี้นทอด้วยเทคนิคการขีด ลายขวางสลักริ้ว สีพื้นมีช่วงขนาดเท่ากันตลอด ลักษณะเด่นคือทอเป็นริ้วเล็ก ทอสลักกับลายมุกคั้นด้วยริ้วไหมเงินหรือไหมทองสีสลักนั้นเป็นสีแดงกันทั้งผืน เช่น พื้นแดง พื้นเขียว พื้นสีน้ำตาล สลักลายมุก

3) ชิ้นคำเคิบ เป็นชี้นที่ทอด้วยเทคนิคการเก็บขีดของชาวไทยวนจังหวัดน่าน โดยใช้ดิ้นทองเป็นเส้นพุ่งตลอดทั้งผืน ลวดลายชี้นจะเป็นลวดลายขนาดเล็กนิยมต่อดิ้นที่เป็นจกด้วยดิ้นทองเช่นกัน แต่บางผืนอาจจะไม่ต่อดิ้นจกแต่ทอด้วยผ้าฝ้ายสีพื้นธรรมดา

4) ชิ้นก่าน เป็นชี้นของชาวไทยลื้อ เมื่อน่านที่ทอด้วยลวดลายมัดหมี่ ในภาษาลื้อเมื่อน่านเรียกว่า "มัดก่าน" หรือ "คาค่ากัน" ชิ้นก่านนี้มีทั้งที่ทอในลักษณะโครงสร้างของชี้นป้องและชี้นม่าน เช่น ชิ้นก่านคอควยเป็นชี้นพื้นบ้านของ ชาวไทยวน เป็นชี้นสีดำมีริ้วสีแดงคาค่าตรงส่วนบนของดิ้นชี้น (เหมือนกับการมัดหมี่ในภาคอีสานที่บ้านดอนไชย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดน่าน)

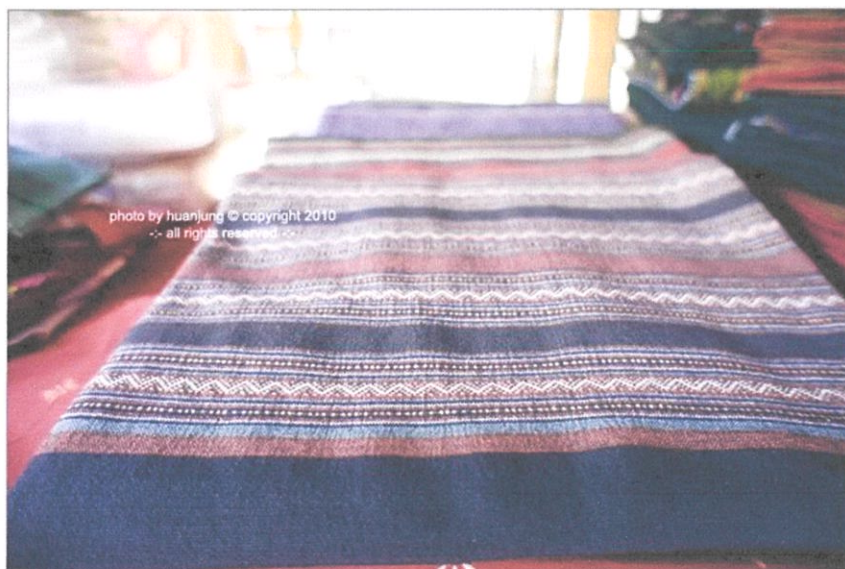
5) ชิ้นเชียงแสน เป็นชี้นที่มีลักษณะเป็นผืนผ้าสีแดงมีริ้วสีเข้ม เช่น สีดำ หรือ คราม เป็นลายขวางทอด้วยเทคนิคขัดสานธรรมดาตลอดทั้งผืน ชื่อของ ชิ้นชนิดนี้ แสดงถึงแหล่งกำเนิดว่าเป็นเอกลักษณ์เก่าแก่ของชาวไทยเชียงแสนในอดีต

3.4 ผ้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดน่าน คือ

ผ้าทอลายน้ำไหล ซึ่งเป็นการทอด้วยเทคนิคแบบล้วง โดยใช้ฝ้ายสีต่างๆ สอดขึ้นสอดลงให้ไหลไปในทางเดียวกัน ไส้ระดับไปเรื่อย ๆ ดูคล้ายการไหล ของสายน้ำ ผ้าลายน้ำไหลเป็นลายที่ทอกันในยุคหลังประมาณ 80-100 ปี โดยพัฒนามาจากลายผ้าของชาวลื้อ ปัจจุบันมีการพัฒนาลายน้ำไหลเป็นรูปแบบต่าง ๆ เช่น ลายจรวด ลายน้ำไหลสายรุ้ง เป็นต้น

ผ้าทอลายลื้อ เป็นการทอด้วยเทคนิคการคล้ายหรือการเกาะ โดยจะทอลวดลายรูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ ลายเส้นตรง ลายสี่เหลี่ยมผืนผ้า ลายสี่เหลี่ยม ขนมเปียกปูน เป็นต้น

ผ้ามัดก้าน เป็นผ้าที่เหมือนกับการมัดหมี่ในภาคอีสานที่บ้านดอนไชย อำเภอกำแพงแสน

ผ้าปักชาวเขา เป็นผ้าที่ปักด้วยมือของชาวไทยภูเขาเผ่าเย้า(เมี่ยน) และม้ง ซึ่งสาวเย้าและม้ง มีฝีมือในการปักผ้าที่ลือชื่อ ส่วนใหญ่เป็นรูปลายเรขาคณิต ที่ศูนย์สงเคราะห์ชาวเขากองกลาง อำเภอบัวบ้านสองแคว อำเภอเมืองน่าน

บทที่ 4

บทสรุปและวิเคราะห์

4.1 DNA ของแบรนด์

เป็นแบรนด์ที่นำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนา ปรับให้เข้ากับยุคสมัย จุดเด่นของแบรนด์จะอยู่ที่ความเรียบง่าย แต่ทันสมัย ใส่ได้หลากหลายโอกาส เนื้อผ้าใส่สบาย เพราะใช้ผ้าฝ้ายและผ้าลินินในการผลิต

4.2 วิเคราะห์ลวดลายและรูปแบบเพื่อทำการพัฒนา

ผ้าทอน่าน มีหลากหลายลวดลายมาก ลายแต่ละแบบก็เกิดจากการทอที่แตกต่างกันออกไป มีทั้งยากและง่าย ส่วนมากมีสีสันที่สดใส และอยู่ในรูปแบบของผ้าถุง หรือในชุดที่มีอายุพอสมควร จึงทำการพัฒนาลาย สี และรูปแบบเสื้อผ้าในทันสมัยมากขึ้น เพื่อให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจ และเห็นความสวยงามของผ้าทอมือ

4.3 สีที่เลือกใช้ โทนจะมาจากธรรมชาติทั้งหมด

โดยที่แต่ละชุดจะมีสีเด่นของตัวเองหนึ่งสี คือ

1. ชุดผู้ชาย - สีน้ำเงิน ความหมาย มาจากแม่น้ำ

2. ชุดผู้หญิง - สีน้ำตาล ความหมาย มาจากดิน และ ภูเขา

3. ชุดผู้หญิง - สีเขียว ความหมาย มาจาก ต้นไม้

4.4 แรงบันดาลใจในการออกแบบลวดลายและสีที่นำมาใช้

เนื่องจากน่านเป็นเมืองเล็กๆที่มีวัดเยอะมาก เป็นเมืองศาสนาเลยก็ว่าได้ ไร่ซึ่งความ
รื่นวย ในเมืองมีวัด นอกเมืองมีทุ่งนา ภูเขา ต้นไม้ เต็มไปด้วยสีเขียวจากธรรมชาติ ข้าพเจ้าจึงเอาความ
เป็นน่านออกมา ผ่านสีและลวดลาย ซึ่งก็มีทั้งวัด ธรรมชาติ ความสงบ ความเรียบง่าย มารวมเข้าด้วยกัน

4.5 การนำเสนอแบบร่างความคิดเบื้องต้น

ชุดผู้ชาย : เสื้อกีโมโน หมวก รองเท้า

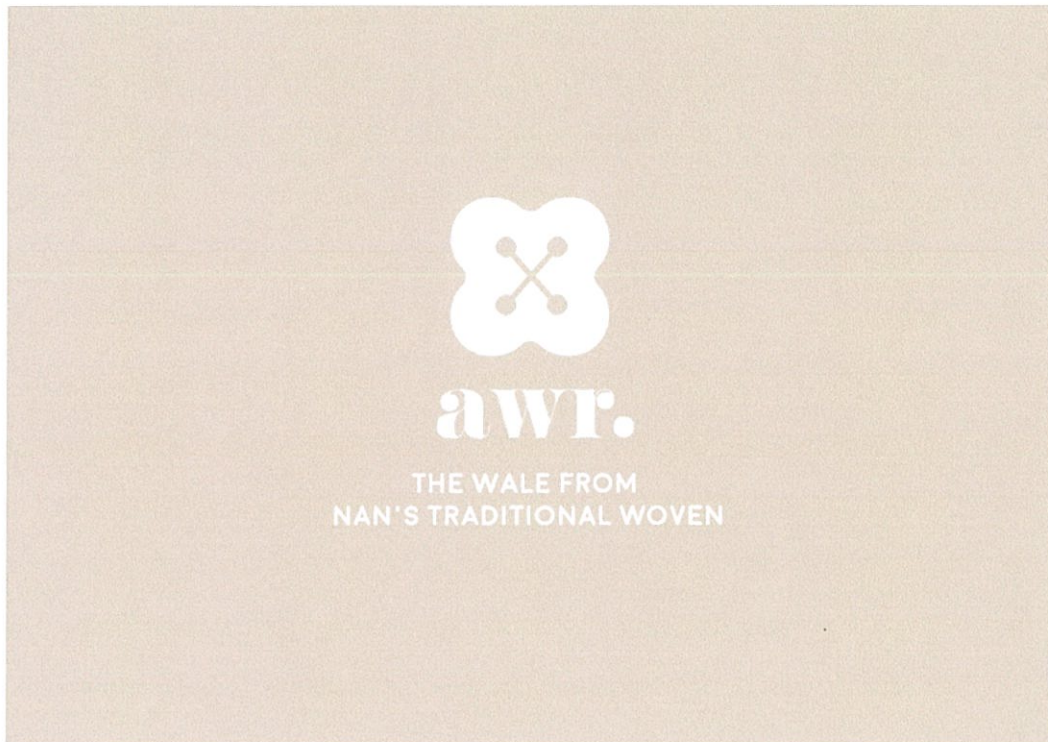

ชุดผู้หญิง (สีน้ำตาล) : ชุดเดรสเปิดหลัง กระเป๋าแบบคลัช รองเท้าส้นแบนแบบผูกเชือก

ชุดผู้หญิง (สีเขียวน) : ชุดเดรสแขนกุด กระเป๋าย่อมแบบถือ รองเท้าส้นแบน

4.6 ชื่อและสัญลักษณ์แบรนด์

awr. หรือที่เรียกว่า awarin (อะ-วา-ริน) มีที่มาจากชื่อของข้าพเจ้าเอง วิรินชูร สัญลักษณ์ของแบรนด์มีที่มาจากการนำเอาดอกดาหลา ซึ่งมีความหมายว่าเป็นที่รัก ผสมเข้ากับกระดุม ที่สื่อถึงความเป็นเสื้อผ้า เนื่องจากข้าพเจ้าทำแบรนด์นี้ขึ้นด้วยความรัก ความตั้งใจ จึงอยากให้สัญลักษณ์แบรนด์นั้นสื่อถึง เสื้อผ้าที่เป็นที่รักของทุกคน

บทที่ 5

การออกแบบลายผ้า

5.1 ขั้นตอนการออกแบบลาย

ลายที่ออกแบบจะอิงจากธรรมชาติ และความเป็นน่านทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็น เมือง วัด ความสงบ เป็นต้น รวมทั้งนำทรงเลขาคณิตและการตัดทอนมาเป็นส่วนช่วยในการออกแบบครั้งนี้ด้วย

5.1.1 ชุดผู้ชาย

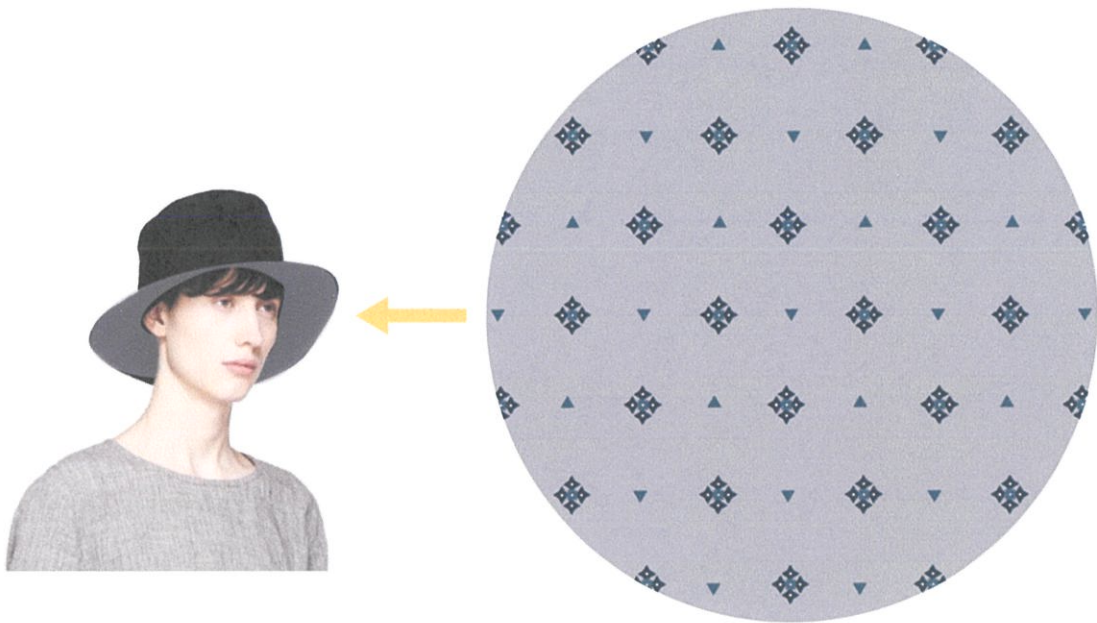
1) เอาดอกไม้ของน่านมาเป็นส่วนประกอบในการออกแบบลาย

2) ออกแบบลายตรงตัวเสื้อกิโมโน

3) ออกแบบลายด้านในของหมวก

4) ออกแบบลายรองเท้า

5.1.2 ชุดผู้หญิงสีน้ำตาล

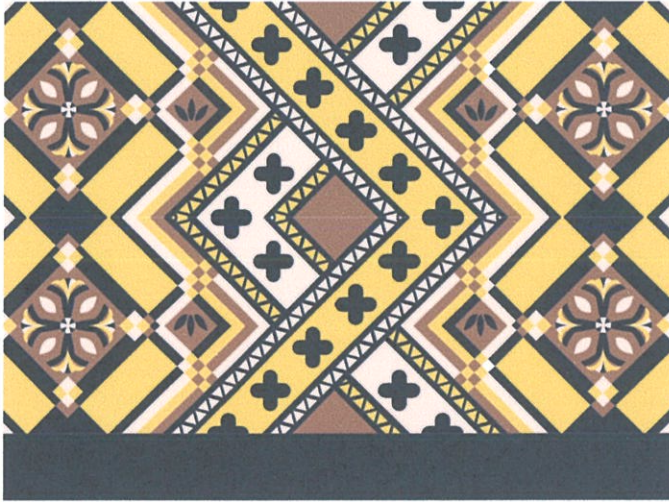
1) เอาดอกไม้ของนางมาเป็นส่วนประกอบในการออกแบบลาย

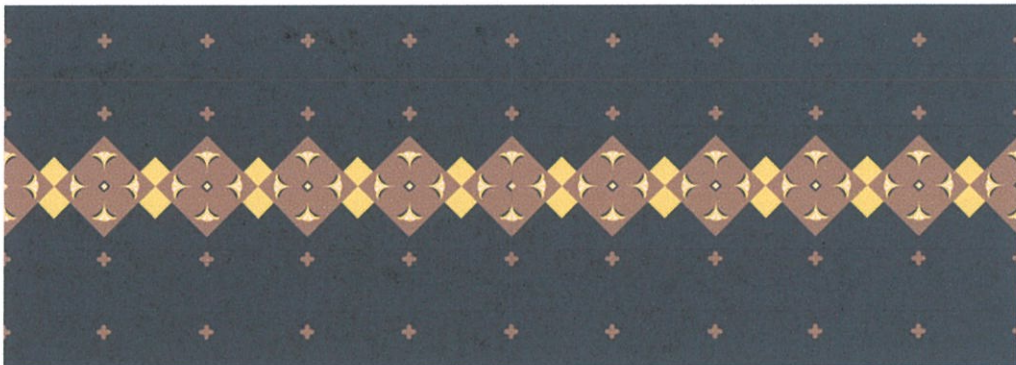
2) ออกแบบลายตัวชุด

3) ออกแบบลายกระเป๋ា

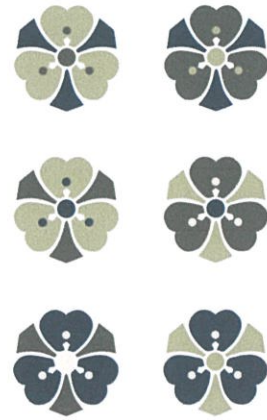

4) ออกแบบลายรองเท้า

5.1.3 ชุดผู้หญิงสีเขียว

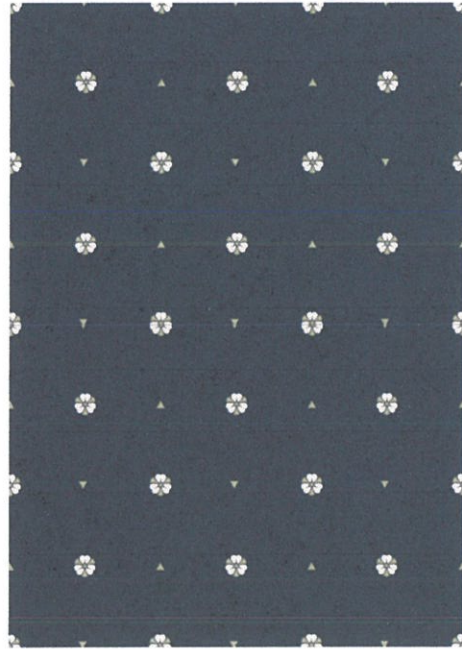
1) เอาดอกไม้ของน่านมาเป็นส่วนประกอบในการออกแบบลาย

2) ออกแบบลายชุด

3) ออกแบบลายกระเป๋

4) ออกแบบลายรองเท้า

5.2 แก้วไชลาย ครั้งที่1

ปรับปรุงลายและสี ของตัวชุดของทั้ง 3 แบบ เนื่องจากลายที่ออกแบบครั้งแรกรั้นยาก และทอไม่ทัน และปรับสีให้ซอฟลง เพื่อที่สามารถใส่ในชีวิตประจำวันได้ง่ายขึ้น

ปรับลายให้มีซับซ้อนน้อยลง และแทรกสีเหลืองอ่อนและน้ำตาลเข้าไปให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

ปรับลายให้ซับซ้อนน้อยลง เนื่องจากปัญหาหากการทอไม่ทัน ใช้ทรงเสาคณิตเข้ามาช่วยมากขึ้น ตัดสีเหลืองออกไป เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแทน และลองเพิ่มสีน้ำเงินตรงขอบแขนเสื้อและชายกระโปรงเข้าไปเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ

ปรับลายให้ซับซ้อนน้อยลง ตัดทอนเยอะขึ้นเพื่อความเรียบง่าย
เปลี่ยนสีลายจากสีเขียวเป็นสีครีมและน้ำตาลเป็นหลักแทน เนื่องจากตัวชุดเป็นสีเขียวอยู่แล้ว

5.3 แก้วไชลาย ครั้งที่2

5.3.1 ชุดผู้ชาย

- 1) เสื้อกิโมโน : ตัดลายตรงแขนออกทั้งสองข้าง เพื่อความเรียบง่ายมากขึ้น

- 2) หมวก : ปรับสีให้เข้ากับตัวเสื้อ และเปลี่ยนลายเป็นนกแทนดอกไม้ เนื่องจากปัญหาการทอไม่ทันและลายที่ยากเกินไป

3) รองเท้า : ปรับสีให้เข้ากับตัวเสื้อมากขึ้น และตัดทอนลายให้ง่ายลง เนื่องจากปัญหาการทอไม่ทัน และลายที่ยากเกินไป

5.3.2 ชุดผู้หญิงสีน้ำตาล

1) ชุดเดรส : จากตอนแรกมีขอบสีน้ำเงิน เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลล้วน และปรับความยาวกระโปรงให้สั้นขึ้น เพื่อความกระชับกระเฉง

2) กระเป๋า : ปรับสีให้อ่อนลง เปลี่ยนลายทั้งหมดให้เรียบง่าย เนื่องจากชุดเดรสสีน้ำตาลนี้ลายจะเยอะทั้งตัว

3) รองเท้า : เปลี่ยนจากรองเท้าส้นแบนปกติ เป็นรองเท้าส้นแบนผูกเชือก ปรับสีและลายให้เข้ากับชุด ปรับลายให้เรียบง่ายขึ้น

5.3.2 ชุดผู้หญิงสีเขียว

1) ชุดเดรส : วางลายตรงชุดใหม่ ผสมกันระหว่างสองลาย ใช้ทรงเลขาคณิตมาตัดทอนความเป็นธรรมชาติ ดวงอาทิตย์ ภูเขา พื้นดิน

2) กระเป๋า : เนื่องจากปัญหาการทอไม่ทัน และลายที่ยากเกินไปจึงเลือกใช้ลายนกที่เป็นเดียวกับหมวกของผู้ชาย เพราะเป็นเครื่องประดับที่สามารถใช้ได้ทั้งชายและหญิง จึงทำให้เป็นสีและลายเซตเดียวกัน

3) รองเท้า : ปรับสีให้อ่อนลงทั้งหมด โดยใช้สีครีมเป็นหลัก เพื่อให้เข้ากับชุด

5.4 ผลงานศิลปนิพนธ์

5.4.1 ชุดผู้ชาย

5.4.2 ชุดผู้หญิงสีน้ำตาล

5.4.3 ชุดผู้หญิงสีเขียว

5.4.4 ภาพรวม

5.5 จัดนิทรรศการ

5.5.1 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นิทรรศการสำหรับตรวจงาน และเดินแฟชั่นโชว์

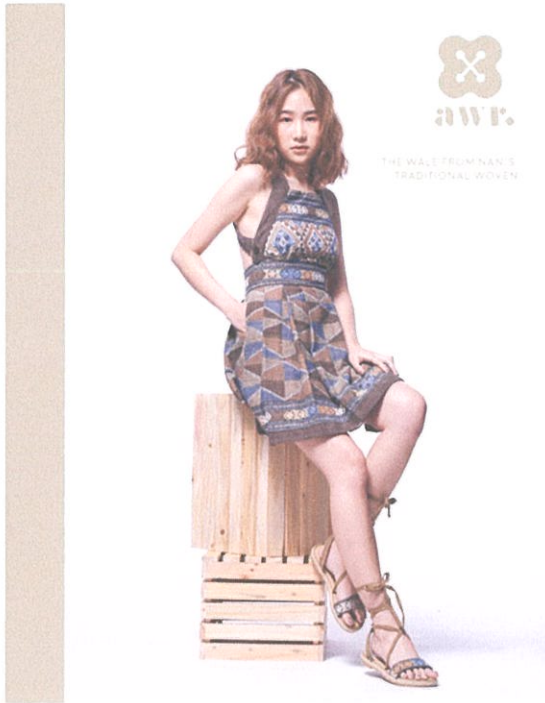
หลังจากเดินแฟชั่นโชว์เสร็จแล้ว ให้นางแบบ นายแบบ มายืนโพสที่หน้าแบคดรอปของตัวเอง

5.5.2 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

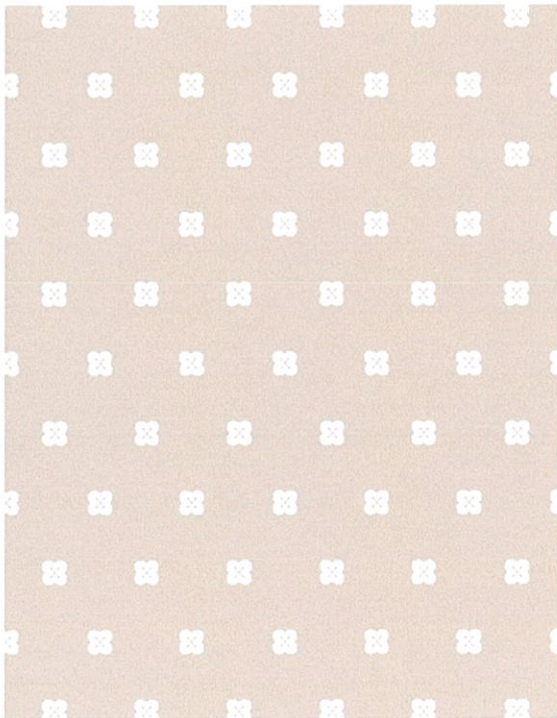

5.6 การจัดหน้าหนังสือเพื่อเตรียมทำรูปเล่ม

หน้าปก

01

02

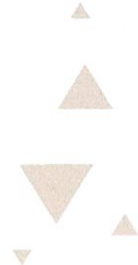

03

DESIGN BY
WIRACHON FIMLARN
PHOTO BY
ARON PUNGHALLEE
MODEL
PANKO THIRAPROM
THANAPA JITREMYANI
PEERAPON TULAVADHANA
MAKE UP ARTIST & HAIR DESIGNER
PORNPAWEE SEED
ISSAR YATON & SHANGHAYUK

ปกหลัง

5.7 เบื้องหลังการถ่ายงาน

บรรณานุกรม

<https://th.wikipedia.org/wiki>
<http://www.google.com>
http://www.qsds.go.th/silkcotton/k_27.php
<http://www.openbase.in.th/node/5422>
<http://www.manager.co.th/iBizChannel>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาววิรินชอุร พิมสาร
ที่อยู่ 55/6 หมู่บ้านกรองทอง ซอย ปุณณวิถี29 ถนน สุขุมวิท101
แขวง บางจาก เขต พระโขนง กรุงเทพฯ 10260
E-mail: boonpisut70@gmail.com

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2549 ระดับประถมศึกษา พระหฤทัยพัฒนเวศน์
- พ.ศ. 2553 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อัมพรไพศาล
- พ.ศ. 2556 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียน ศิลป์ภาษาฝรั่งเศส
โรงเรียนเซนต์โยเซฟพิพวล
- พ.ศ. 2559 ปริญญาตรีศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา นิเทศศิลป์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง